

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Patrik Valko:

Zahraniční politika USA v éře Ronalda Reagana: strategická obranná iniciativa a proces odzbrojení

Autor se v práci vrací k jedné z klíčových epizod studené války - Reaganovu rozhodnutí zahájit vývoj strategické obranné iniciativy (SDI) a následným odzbrojovacím jednáním. Jde o téma relevantní z hlediska historie mezinárodních vztahů, nicméně vzhledem k jeho důkladnému zpracování by byla namísto snaha o nový pohled na dobře známá fakta.

Práce vychází z hypotézy, jež postuluje kauzální závislost mezi vývojem SDI a odzbrojovacím procesem (byť vymezení kontrolní, resp. zprostředkující proměnné na s. 10 je trochu zmatené a spíše popisuje specifické faktory, jež charakterizují nezávislou a závislou proměnnou). Vlastní práce nejprve představuje hlavní rysy Reaganova přístupu k soupeření se SSSR, poté se věnuje historii jaderného zbrojení v kontextu studené války, následně se zabývá rozhodnutím spustit vývoj SDI a v poslední části rozebírá jednotlivé summity, na nichž Reagan a Gorbačov jednali o omezení jaderné výzbroje.

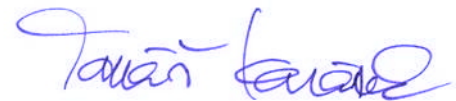
Autorův rukopis je nejjistější tam, kde předává fakta a uvádí je do obecnějších souvislostí. Práce se zdrojů je na solidní úrovni, byť by bylo vhodnější využít ještě více původní anglicky psané práce – ve srovnání s nimi text až příliš spočívá na české odborné produkci, jejíž význam je u daného tématu nutně sekundární. Podobně problematické je využívání populárně-naučných knih, kde postrádám nezbytný odstup a kritické zhodnocení, jež práce s tímto typem pramenů vyžaduje. Na některých místech se navíc hovoří o zdrojích, na něž text ve skutečnosti neodkáže – viz pozn. pod čarou č. 5 na s. 12 nebo zmínka o „řadě teoretiků“ před pozn. pod čarou č. 139 na s. 50.

Sporné jsou autorovy snahy o zasazování zkoumané problematiky do teoretického rámce. Občasné odkazy na teoretické koncepty (např. ofenzivní realismus – s. 12, bezpečnostní dilema – s. 28) působí spíše násilně a k pochopení vlastního tématu příliš nepřispívají. Některá konkrétní tvrzení potom vyvolávají rozpaky: ano, je pravda, že neokonzervativní myšlení „považuje stát za nejdůležitějšího aktéra v mezinárodním prostředí“ (s. 11), ale rozhodně to není určující rys dané ideologie. Navíc v další větě, která na charakterizaci neokonzervatismu navazuje, se už hovoří o „konzervativcích“, aniž by byl učiněn pokus o vysvětlení rozdílů mezi oběma směry. Také tvrzení, že „prezidentská administrativa využívala rovněž *diplomatický nihilismus*“ (s. 12) působí zvláště.

Práce také nedostatečně prokazuje kauzální závislost, která je postulována v úvodu. Autorem zmiňované údaje o výdajích na SDI, resp. růstu sovětského HDP, jsou pouze indikativní a mohou být chápány jako známka existující korelace, nelze z nich ale rozhodně prokázat kauzální vztah. Možná paradoxně je k potvrzení hypotézy autor blíže, když rozebírá jednotlivé reakce sovětských představitelů.

Po formální stránce nelze práci prakticky nic vytknout, jazykově je na velmi dobré úrovni a počet chyb a překlepů je v ní minimální. Obsahuje také všechny požadované náležitosti (česká a anglická anotace a klíčová slova, anglické shrnutí).

Autor v práci nepochybně prokázal schopnost práce s relevantními zdroji, formulace výzkumné otázky a strukturovaného hledání odpovědi na ni. Výsledkem sice není výrazně originální analýza a práce vykazuje některé koncepční nedostatky, nicméně ji bez jakýchkoliv pochybností **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou**.

Praxe dne 4. 9. 2012